

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéletábra a dr. Bősze Ferenc ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Halmos Péter ügyvéd által képviselt **alperes** ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság által 2007. február 13. napján meghozott 5.P.21.409/2006/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. és 13. sorszám, az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, míg az alperes javára megítélt perköltség összegét 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft-ra emeli fel.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, a felek ezt meghaladóan viseljék a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 136.000,-Ft perköltséget. Kimondta, hogy az ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek 1999. januárjában szóban megállapodtak abban, hogy a felperes elkészíti az alperes által megvásárolt ingatlanokra az arra létesítendő hétvégi ház tervét és elvállalta annak kivitelezési munkáit is. Az 1999. szeptember 7-én kelt elismervényben a felperes azt nyilatkozta, hogy a teljes - a társtervező díját is tartalmazó - tervezési díjat átvette, a tervezési munkákat illetően további követelése nincs. Egy 2000. április 19-i okiratban az alperes kijelentette, hogy az ingatlanon épült nyaralóépületet a kiegészítő építményekkel együtt a felperestől, mint az eddig összes általa folyósított és általa aláírással átvettként elismert pénzüsszegek ellenértékét, a mai

napon át és tulajdonába vette. Az okirat szerint - melyet mindkét fél aláírt - a felperes minden további fizetési kötelezettség nélkül további munkákat végez el.

A felperes 2001. június 20-án jogi képviselője útján közölte az alperessel, hogy a felperes felé jelentős összegű tartozása áll fenn, egyezségi ajánlatot is terjesztett elő, az ajánlatot azonban 2001. július 17-én kelt iratában az alperes visszautasította.

Az alperes 2001. augusztus 1-jén terjesztette elő kereseti kérelmét a felperessel szemben a vállalkozási szerződés hibás teljesítésre hivatkozással. A Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.300/2004/4. számú ítéletében kötelezte a jelen per felperesét 3.923.770,-Ft tőke és annak 2000. július 1. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére, megállapítva, hogy a felek között vállalkozási, azon belül is építési szerződés jött létre.

A megyei bíróság álláspontja szerint jelen perben - az alperes kifogására figyelemmel - elsősorban az elévülés kérdésében kellett állást foglalni.

A Ptk. 324. §-a szerint a követelések 5 év alatt évülnek el, a 325. §. (1) bekezdése szerint pedig az elévült követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni. A Ptk. 326. §. (1) bekezdése értelmében az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.

A 2000. április 19-én kelt okiratban foglalt megállapodás, továbbá a felperes 2001. június 20. napján kelt fizetési felszólítása és az azzal kapcsolatos alperesi válasz értékelésével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes vállalkozói díjigénye legkésőbb 2001. június 20-án esedékessé vált. A felperes ehhez képest 2006. október 26. napjáig nem érvényesítette vállalkozói díjigényét, holott a 2001. augusztus 1. napján a bíróságon előterjesztett és a felperes részére 2001. augusztus 29. napján kézbesített keresetlevél alapján ismerte, hogy vele szemben az alperes hibás teljesítésből fakadóan követelést érvényesít. Mindezekre figyelemmel a bíróság úgy foglalt állást, hogy 2006. június 20. napjáig nagy valószínűséggel, de 2006. augusztus 29. napjáig teljes bizonyossággal elévült a felperes követelése.

Alapvetően minősítette az elévülés nyugvásával kapcsolatos felperesi álláspontot, mely szerint csupán a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati kérelmet elutasító végzésének 2005. január 13-án történő kézbesítését követően került abba a helyzetbe, hogy vállalkozói díj jogcímén érvényesítse követelését. A Ptk. 326. §. (2) bekezdésében foglaltak értékelésével a bíróság megállapította, hogy a perbeli esetben az elévülés nyugvásához vezető igényérvényesítési akadály nem állapítható meg. A felperes ellen kezdeményezett per nem akadályát képezte, inkább megfelelő helyszínt biztosított az igényérvényesítéshez, a követelést a felperes már abban az eljárásban is érvényesíthette volna.

A bíróság a felperes keresetének elutasítása folytán pernyertes alperes perköltségigénye körében a tárgyalásonként felmerült útiköltségre, valamint az ügy bonyolultságával és az alperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányosan mérsékelt ügyvédi munkadíjra volt figyelemmel.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérte. Kiemelte, hogy az alperes sem az előkészítő iratában, sem pedig a tárgyaláson nem terjesztett elő elévülési kifogást. Az elsőfokú bíróság három ízben szólította fel az alperest, hogy kíván-e ilyennel élni, ezzel nem csupán kioktatta, hanem kifejezetten iránymutatást adott jognyilatkozatai megtételére, holott ebben a körben a bíróságnak kioktatási kötelezettsége nincs.

A fellebbezés szerint az elévülésre vonatkozó ítéleti okfejtés megalapozatlan. A felek között műszaki átadás-átvétel nem történt, az építési munkálatok nem fejeződtek be, az elévülés tehát legfeljebb a másik perben benyújtott keresetlevél felperesnek történő kézbesítésével, 2001. augusztus 29-ével kezdődhetett. Utalt arra is, hogy a hivatkozott keresetlevélben nem került megemlítésre felek közötti vállalkozói szerződés. Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy a felek között ilyen nem jött létre, csupán a Fővárosi Ítéltábla állapította meg a vállalkozási jogviszony létrejöttét.

A felperes hangsúlyozta, hogy 2006. augusztus 25-én írásban felszólította az alperest a vállalkozói díj megfizetésére, ezzel az elévülést megszakította.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy csupán 2004. júliusától, a Fővárosi Ítéltábla ítélete után került abba a helyzetbe, hogy vállalkozói díj iránti igényét érvényesíthesse. Megalapozatlan az a bírósági álláspont is, hogy a felperestől elvárható lett volna, hogy a hibás teljesítés iránti per keretében vállalkozási díjával kapcsolatos követelését érvényesítse.

Az alperes fellebbezésében a javára megállapított perköltség mértékének 388.000,- Ft-ra való felemelését kérte. Megítélése szerint a bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a jelen pernek előzménye volt, a korábbi peres eljárás évekig eltartott, felülvizsgálati eljárásra is sor került, ezen iratanyag áttanulmányozása is hosszabb időt vett igénybe, az alperes hét oldalból álló ellenkérelmet terjesztett elő. Mindezekre figyelemmel indokolt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdésében írt 5 %-os ügyvédi munkadíj megállapítása. Az ÁFA-val növelt ügyvédi munkadíj 372.000,-Ft, készkiadás a 16.000,-Ft. Az előzményi eljárás hiányában is méltánytalan a megállapított 1,6 %-os ügyvédi munkadíj. Fellebbezési ellenkérelmében - fenntartva az elsőfokú eljárásban előadottakat - a per főtárgya vonatkozásában az ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos, míg az alperesi fellebbezés részben alapos.

A Ptk. 204. §. (3) bekezdése értelmében a követelés elévülését a bíróság hivatalból nem, csupán a felek ilyen tartalmú hivatkozása esetében veheti figyelembe. Az alperesi jogi képviselő az elsőfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy „...elsődlegesen ... elévülési kifogást kívánok előterjeszteni a felperes által vállalkozói díj címén érvényesített követeléssel szemben”, illetve „... elsődlegesen a Ptk. 324. §. (1) bekezdésén alapuló elévülési kifogással élek”. (5.P.21.409/2006/9. számú jegyzőkönyv) Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az alperes hivatkozott az elévülésre, így az elsőfokú bíróságnak mindenekelőtt ebben a kérdésben kellett döntenie. (BH 2006.220.)

Az alperes az elévülési kifogást kifejezetten az eljáró bíró erre irányuló kérdésére terjesztette elő, holott a bíróságnak a Pp. 7. §. (2) bekezdése értelmében anyagi-jogi kérdések tekintetében nem áll fenn tájékoztatási kötelezettsége. A bíróság eljárásával azonban nem valósított meg olyan kirívó jogszabálysértést, mely alapot adhatna az elhangzott alperesi nyilatkozat figyelembevételének mellőzésére.

Az elsőfokú bíróság az elévüléssel kapcsolatos döntéshez szükséges körben feltárta a tényállást, álláspontja érdemben az alábbiak szerint helytálló.

A felperes 2001. június 20-án írt levelében kifejezésre juttatta, hogy a jogviszonyból eredően követelése van az alperessel szemben. Az ettől az időponttól számított 5 éven belül azonban nem került sor olyan perbeli, vagy peren kívüli cselekményre, amely az elévülést megszakította volna. A felek között korábban folyamatban volt perben jelen per felperese úgy nyilatkozott, hogy az elmaradt megbízási díj tekintetében fontolóra veszi az igényérvényesítést, tehát, hogy kíván-e követelést érvényesíteni, erre azonban nem került sor. Követelése tehát a Ptk. 324. §. (1) bekezdése értelmében 2006. június 20-án elévült, így a Ptk. 325. §. (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem lehet érvényesíteni. A felperesi fellebbezésben hivatkozott (de a periratokhoz nem csatolt) 2006. augusztus 25-i felszólítás az elévülés bekövetkezése után keletkezett, így már nem volt alkalmas annak megszakítására. Alaptalan a felperesnek az elévülés nyugvására vonatkozó hivatkozása is, hiszen a korábban folyamatban lévő per nem akadályát, hanem kifejezetten lehetőségét teremtette meg annak, hogy követelését a felperes érvényesíthesse. Mindemellett utal arra is az ítélet tábla, hogy a Ptk. 326. §. (2) bekezdése szerint a perbeli követelés akadály esetén annak megszűnésétől számított 1 éven belül érvényesíthető. A Legfelsőbb Bíróság végzésének 2005. január 13-i kézhezvételekor az elévülési időből azonban több mint 1 év volt hátra, másrészt a perindításig több mint 1 év telt el, így az elévülés nyugvásával kapcsolatos fentebb hivatkozott rendelkezés nem teremtheti meg a felperesi követelés bírósági úton történő érvényesítésének lehetőségét.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdés első fordulata alapján a per fő tárgya vonatkozásában helyben hagyta, ugyanakkor a perköltséggel kapcsolatos alperesi fellebbezést részben alaposnak találva, az ezzel kapcsolatos ítéleti rendelkezést az alábbiakra figyelemmel megváltoztatta. Az ítélet tábla a csatolt iratokból megállapította, hogy a korábban folyamatban lévő perben is az alperes jelen perben meghatalmazott jogi képviselője látta el a képviseletet, így a korábbi iratok megismerésére, áttanulmányozására való hivatkozás nem megalapozott, ugyanakkor a jogi képviselő az elsőfokú eljárásban két tárgyaláson részt vett, egy részletes írásbeli ellenkérelmet, majd egy rövid előkészítő iratot nyújtott be, így a pertárgy értéke alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdése által meghatározott 310.000,- Ft ügyvédi munkadíjnak az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított 100.000,- Ft-ra történő mérséklése a rendelet 3. §. (6) bekezdésében foglaltak alkalmazásával sem indokolt. A rendelkező részben meghatározott - a 16.000,- Ft útiköltséget és az ÁFA-t is magában foglaló - 250.000,- Ft perköltség az, ami az ügy bonyolultságával és az alperesi jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányban áll.

A felperesi fellebbezéssel kapcsolatosan felmerült perköltséget a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján az eredménytelenül fellebbező felperes köteles viselni. Az alperes fellebbezése fele részben vezetett eredményre, így a Pp. 81. §. (1) bekezdése szerint a lerótt fellebbezési illeték felére, 7.600,- Ft-ra tarthat igényt, míg az ezzel kapcsolatosan felmerült egyéb költségeiket a feleknek maguknak kell viselniük. Az alperes javára megállapított másodfokú perköltség tehát a per fő tárgya vonatkozásában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a.) pontja, továbbá az (5) és (6) bekezdése szerint - a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányosan - 77.000,- Ft-ban megállapított ügyvédi munkadíj ÁFA-val növelt összegét és a 7.600,- Ft lerótt illetékből álló részperköltséget tartalmazza.

Győr, 2007. november 7. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.	Maurer Ádám sk.	Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó:

Az ügy tömör összefoglalása:

Az elévült követelés bírósági úton nem érvényesíthető, ezért az elévülési kifogás alapossága esetén nincs szükség a kereset további, érdemi vizsgálatára.

Alkalmazott jogszabályok: Ptk. 324. §. (1) bekezdés, 325. §. (1) bekezdés